

Måttsundar`n

MÅTTSUNDS INTRESSEFÖRENING

Medlemsblad nr 25 2008 Årgång 13

Pris 20:-

Bild tagen en sen kväll hos Bo och Majvor Bäckström på Långbackavägen.

Måttsunds Intresseförening, Funktion/ Namn/ Adress [975 95 Luleå]

Ordförande Kent Strähle, Kläppvägen 27

Telefon: 21 10 09, Mobil: 070-310 27 12, E-post: kentstrahle@hotmail.com

Måttsundar`n, Redaktionskommittén

Nils Nordlund, Skogsbrynet 22

Telefon: 340 33, Mobil: 073-816 40 33, E-post: nils.nordlund@brevet.se

Ingrid Vikström, Måttsunds Byaväg 296

Telefon: 34072, Mobil: 070-677 80 71, E-post: ingvik@telia.com

Maria Nilsson, Kläppvägen 35

Telefon: Mobil: 34330, E-post: maria.nilsson@brevet.se

Rebecca Nilsson, Kläppvägen 35

Telefon: 34330, E-post: maria.nilsson@brevet.se

Webbredaktör, Ritva Rantala, Sörsundet 38

Telefon: 20 04 02, Mobil: 073-200 40 83, E-post: ritva@sissy.se

Medborgarhuset

- Ordförande, Ansgar Vågberg, Telefon: 340 42
- Uthyrning, Nils Nordlund, Skogsbrynet 22, Telefon: 340 33
Mobil 073-816 40 33

IK Örnen

- Ordförande, Kjell Sundberg
Telefon: 341 68, Mobil: 070- 225 32 86

Fyrklöverns Skoter och Fritidsförening, kontaktpersoner:

- Jörgen Malmström, Telefon: 342 13, Mobil: 070-523 19 10
- Stefan Eriksson, Telefon: 340 04, Mobil: 073-337 18 26
- Fredrik Sundberg, Telefon: 342 58, Mobil: 070-543 42 58

Hamnföreningen, Såte

- Ordförande, Mattias Alman, Telefon: 343 43

Hamnföreningen, Skatabryggan

- Ordförande, Hans Engström, Telefon 341 15

Hej Alla läsare!

Det är med stor glädje för oss alla i Måttsund att kunna se att bygget av aktivitetshallen pågår med full aktivitet, i tider då skolan signalerar om neddragningar och sparkrav. Det betyder mycket för skolan och Måttsund att bygget kom igång. Redaktionen följer bygget med stort intresse och lägger löpande in bilder på hemsidan så att alla som inte bor i byn kan följa utvecklingen.

Måttsunds hemsida har fått en ny webbredaktör igen då Ritva Rantala på Sörsundet har tagit ett kraftfullt grepp och lägger in information som speglar det mesta som händer i Måttsund.

Vi gillar alla att kunna läsa roliga historier men vi har på redaktionen konstaterat att det inte är så enkelt att få historier berättade. Om du som läsare har en historia och ett bidrag till tidningen, berätta den för någon av oss, vi hjälper gärna till med skrivandet.

Året 2008 blev ett lyckat år på nöjesfronten då Intresseföreningen har genomfört både en pimpeltävling och pubafton under våren och en surströmmingsfest med dans och pub under hösten. Aktiviteterna har varit lyckade och uppskattade. Redaktionen ser gärna en utveckling där både pimpeltävlingen och måttsundsdagen blir hemvändardagar för alla som inte längre bor kvar i Måttsund.

Det är det 25:e numret av Måttsundaren som nu delas ut gratis till hushållen i Måttsund. Vi har försökt att ge tidningen ett innehåll som vi hoppas ska vara intressant och givande. Som vanligt påminner vi läsarna om att vi i redaktionen uppskattar att få tips och förslag på artiklar till tidningen.

Nisse

Redaktionen för Måttsundaren önskar alla läsare en

God Jul och ett Gott Nytt År

Innehållsförteckning

Julgranen 2008	Sid. 4
Medlemsmötet den 7:e oktober	Sid. 5
Ny webbredaktör	Sid. 6
Från "Röda Torget" till Medborgarhus	Sid. 7
Medborgarhuset idag	Sid. 11
Måttsundsdagen 2008	Sid. 13
Surströmming, Dans och Pub	Sid. 16
Måttsundsberget eller Vårdkasberget	Sid.17
Kaspers bar byggs om	Sid. 19
Brobygge	Sid. 19
Cannabisplantor upptäckta vid Bäckmellanbodarna	Sid. 20
Börtnäshedens Fiskehamnsförening	Sid. 22
Grannlåt & Pynt på Långbackavägen	Sid. 23
Ungdoms- och sommararbete i Måttsund	Sid. 25
Företag i byn: Sundbergs El	Sid. 26
Tekniska Tak	Sid. 28
Nya i byn	Sid. 29
Vädret, Fördel Måttsund	Sid. 30
Måttsunds-Kul	Sid. 32
Inflyttade i Måttsund 2008-01-01--2008-10-31	Sid. 33
Adventskafé 2008	Sid. 34
Anslagstavlan	Sid. 35

Julgranen 2008

Årets julgran kom på plats vid "Kurvan" i god tid före advent. Den har skänkts av Bertil Öström och ni som någon gång besökt Innerbysbodarnas fåbodvall har kanske sett den förut.

Där sågades den ner och kördes hem till byn samt restes och försågs med lampor tack vare ett gäng starka och villiga karlar. De som, förutom granfogden Hans Palmgren, såg till att detta verkställdes var Mikael Sundberg med traktor, Jörgen Brihem med

kranbil samt Veimar Hjort, Kenneth Lindgren, Hans Tamrell, Christer Sundbom, Stefan Eriksson, Lars Öhman, Olle Palmgren och Robert Bergman. Vi vill tacka er alla för att ni såg till att Måttsund fick sin ljusbärare även i år!

Medlemsmöte den 7 oktober

Mötet som förr kallades Stormöte lockade nitton personer till Medborgarhuset, det hade också lockat personer som var tveksamma om de var medlemmar i Intresseföreningen eftersom de inte hade betalat någon medlemsavgift. De fick veta att de var varmt välkomna och att alla som är bosatta inom byns gränser är medlemmar. Vi tyckte alla att det var kul att annonseringen lockade till deltagande trots tveksamheter om medlemskapet.

Ritva Rantala fick som vice ordförande hålla i klubban och leda mötet eftersom ordinarie ordföranden Kent Stråhle med familj hade fastnat i norra Kanada på sin hemresa. Det var ett intressant och givande möte med gott fika som Intresseföreningen bjöd på. En ny femteklass på måttsundsskolan hade bakat och serverade fiket vilket de gjorde med all heder.

Ordföranden presenterade Intresseföreningens verksamhet och de projekt som pågår samt Intresseföreningens beslut att tilldela alla nyinflyttade till Måttsund en fågelholk som har tillverkats av Femteklassen i Måttsund med texten "Välkommen till Måttsund", att gälla från 2008. Mötet gav godkännande till styrelsen:

* Att utarbeta ett förslag till att reducera antalet anslagstavlor i byn. Det är idag tidskrävande och det medför flera mils bilkörning för att annonsera på dessa. I Måttsund finns det i dagsläget 36 anslagstavlor räknat från Kallviken till Måttsundsröningen.

* Att utlysa en tävling till alla boende i Måttsund att ge förslag på nya "välkommenskyftar" att sätta upp i vägkanten vid inkörsvägarna.

* Att erbjuda Förskolan och Måttsundsskolan fri hyra i Medborgarhuset vid fyra tillfällen under ett år.

* Att erbjuda föräldrar till ungdomar fri hyra i Medborgarhuset vid fem tillfällen under ett år om de önskar ordna aktiviteter med eller för byns ungdomar.

Kassören redovisade också det ekonomiska läget i Intresseföreningen som visade att Måttsundsdagen, Surströmmingsfesten med Pub och Dans den 23 augusti gav ett mycket gott tillskott i kassan.

Presentationsmaterialet från medlemsmötet hittar ni på byns hemsida: <http://www.byar.lulea.se/>. Välj Måttsund från blädderlistan "Alla byar". Klicka på "Medlemsmötet".

Nisse och Ritva

Ny webbredaktör

Ritva Rantala är ny webbredaktör och kontaktperson för Måttsunds webbsida, "Byar i Norr". Sofia Ahlbäck som i det förra numret presenterades som ny webbredaktör gavs inte möjlighet att visa sina kunskaper fullt ut. Det finns många orsaker till det. Hon flyttade hemifrån, var beroende av dator, internetuppkoppling och givetvis jobb. Det är inte enkelt för en ungdom att få ett fast jobb efter avslutad skolgång. Sofia flyttade därför till Norge för att möjligen där bättre kunna tjäna sitt bröd.

Ritva som är vice ordförande i Intresseföreningens styrelse fick frågan om sitt intresse att ta över uppgiften och det var ett glädjande svar hon gav. Ritva har god kompetens och kunskap för jobbet och fick anställning på direkten.

Alla som den senaste tiden har besökt webben har kunnat konstatera att det har skett en utveckling. Det är en målsättning att webbsidan ska marknadsföra Måttsund på bästa sätt och ge svar på alla frågor som ställs om byn.

På webbsidan är det även en målsättning att alla företag i Måttsund ska presenteras. Några av dessa har vi tidigare kunnat läsa om i Måttsundar`n och kommer att läggas in på webben. Företag som inte har presenterats i tidningen önskar vi få hjälp med genom att företagen själva skriver om, vad de jobbar med, etableringen i Måttsund m.m. Tanken är att företagen ska presenteras i Måttsunds webbsida där man vidare kan länka sig fram till företagets egen hemsida.

Företagen skickar sin företagspresentation till webbredaktörens adress: ritva@sissy.se

Adressen till Måttsunds webbsida är <http://www.byar.lulea.se/>. Välj Måttsund från blädderlistan "Alla byar".

Ritva, Ingrid och Nisse

Från ”Röda Torget” till Medborgarhus

Medborgarhuset byggdes året 1951 som det tidigare har skrivits om i Måttsundar`n Nr 2, 1997. En styrelse tillsattes som beslutade om bygget av ett medborgarhus där medlemmar genom att teckna andelar skulle stå som ägare till byggnaden, även byns övriga föreningar stödde projektet ekonomiskt.

Timmer till byggnaden tiggades ihop från byns bönder och man hade fått ihop 116 andelsägare.

Huset invigdes under festliga former i maj 1952 där nästan alla bybor var närvarande. Som det framgår i den artikeln så var föreningslivet mycket aktivt och livligt under 1940-talet vilket låg till grund för att medborgarhuset byggdes.

Sten ritar och berättar på bilden om hur vägar och stigar tidigare gick i Måttsund och var husen som beskrivs var belägna.

Sten Eriksson på Myrbacken föddes 1936, samma dag som det var SM i skidor i Måttsund med start och mål vid det större missionshuset mitt emot skolan.

Sten föddes i det hus som han nu bor i och har många minnen från tiden i Måttsund innan medborgarhuset byggdes.

Måttsund var på 1930- och 1940-talet en liten by som bestod av ett antal mindre hus som var väl utspridda. Människorna som levde i byn livnärde sig mestadels på jordbruk och i Måttsund fanns det både stora och små jordbruk. De mindre jordbruken kunde bestå av att man hade en eller ett par kor, gris och några får som tillsammans med de grödor som skördades och den fisk som fiskades bidrog till uppehållet.

Jordbruken började dock under 1930- och 40- talet avvecklas eftersom det blev allt svårare att försörja sig enbart på vad de små jordbruken kunde producera. Man sökte sig därför allt oftare till näringar utanför Måttsund. Sten Erikssons far Albert Eriksson sökte sig till arbete vid fältspatsgruvan på Kallaxön. Fältspat exporterades till Tyskland och England och användes vid porslinstillverkning. När verksamheten vid gruvan avtog sökte han sig till arbete som vägarbetare.

I en notis i boken, "Strandhugg i kustbandet" skriven av Ivar Malmstad kunde läsas om fyra män från Måttsund som en försommarmorgon 1935 cyklade efter landsvägen in till stan, åkte färja över Luleälven för att cykla vidare till Hertsön. Det var Bengt Sundbom, Artur Sundvall, Filip Sundberg och Ingar Sundberg som hade fått ett nödhjälpsarbete som bestod i att anlägga en väg från Hertsö by till kajen i Lövskär. De fyra männen från Måttsund bildade ett arbetslag som tillsammans med övriga arbetslag byggde vägen. Det framgår i artikeln att det var mycket kärva tider i mitten av trettioåret.

I Måttsund fanns det två missionshus, ett större som var placerat mitt emot skolan, dvs. mitt emot det hus där Ingrid och Göran Wikström nu bor, och ett mindre som var placerat ovanför "*övre eirik*". Båda dessa missionshus är nu rivna. Religionen hade under trettioåret en betydligt starkare roll än i dagens sekulariserade värld.

Missionshusen fyllde ett visst behov i byn där det hölls gudstjänster, husförhör, symöten, föreningsmöten, studiecirkel och revyer, de användes också som vallokal. I missionshusen tilläts det dock ingen politisk propaganda och det tilläts inte heller möjlighet att ordna med danser. Därför började man i byn samlas "*nedi kurvan*", korsningen av nuvarande Måttsundsvägen och Måttsunds Byaväg, när man exempelvis ville ha fackförenings- och politiska möten samt övriga aktiviteter.

Det var ju ingen större trafik att tala om på den tiden. Man anordnade även dans på grusvägen fram till att man byggde en dansbana i Sätet och det spelades även fotboll på platsen innan fotbollsplanen byggdes.

Sten visar platsen på Röda Torget. Vägkorsningen såg ju inte då ut som den gör idag, den var då en korsning där två vägar korsar varandra, en krysspunkt.

Från denna tid kommer säkerligen uttrycket "Röda Torget" som var ett öknamn på "*nedi kurvan*" som nog användes mest av människor från andra byar runt omkring då de såg måttsundsborna vara samlade i kurvan. Det anordnades också danser vintertid i Måttsund, s.k. logdanser. Logdanser brukade bland annat anordnas i logen som tillhörde fastigheten "*Gammelknut*" där Bo och Maine Öström nu bor.

Idrottsplatsen

I slutet av 1920-talet byggde de unga i byn en fotbollsplan och idrottsplats med löparbanor samt banor för längd- och höjdhopp. Fotbollsplanen gick då i riktningen nordöst/ sydväst och gick över "*Erikläschavägen*" som nu löper parallellt med fotbollsplanen. Det hände därför att man fick avbryta en pågående fotbollsmatch när någon kusk med häst och vagn körde över planen på väg till sågen eller båtplatsen. För att skydda löparbanorna från kärhjulen byggdes träbroar/trall över banorna.

Idrottsverksamheten var under denna tid mycket aktiv, det hände även att tävlingar anordnades internationellt i friidrott. Det gjordes bl.a. i juni månad 1952 då idrottsföreningarna i Nederluleå åkte till Simo som ligger söder om Uleåborg och tävlade i friidrott.

Dansbanan

En första dansbana byggdes i Sätet ca 1930 som efter några år byggdes om till en större. Den nya dansbanan som byggdes var åttakantig och hade räcken runt om och en öppen scen med tre väggar och tak. Det var olika orkestrar som spelade och det anordnades danser lördags eller söndagskvällar under vår, sommar och höst.

Danserna i Måttsund var mycket populära och lockade ungdomar från grannbyarna runt omkring. Med ångbåten "Iris" kom det folk även från Svartöstan och Luleå. Den hade sin rutt, Svartöstan – Luleå – Kallax – Måttsund – Svartskatan och Mörön. Resterna av kajen har man till för några år sedan kunnat se i vattnet nedanför kolonin, mitt emot vindskyddet vid badplatsen.

Det var i huvudsak Idrottsföreningen IK-Örnen och Skytteföreningen i Måttsund som anordnade danserna för att förstärka föreningskassan. Det förekom också att man på dansbanan hade uppvisningsmatcher i boxning och annan verksamhet.

Dansbanan låg strax söder om sågen, mellan nuvarande vägen Myrbacken och "Erikläschavägen". På nuvarande fotbollsplan fanns två längor som gick parallellt med varandra nära dansbanan. Den ena längan var placerad på platsen där byggnaden för omklädningsrum nu står.

Längorna bestod av flera stånd där man kunde köpa kaffe och bröd, lotter mm.

Man kunde också spela på lyckohjul, kasta pil eller skjuta med luftgevär för att kanske vinna något pris.

Bilden, ett gammalt foto som visar dansbanan, sågen och längorna i Sätet

Då det anordnades danser i Sätet förekom det också att Romerna (zigenarna) gästade dansbanan i syfte att tjäna en slant på spådom och sälja sitt hantverk, de tältade då på fotbollsplanen. Föräldrarna i Måttsund var då mycket oroliga och visade ett varnande finger till sina ungdomar.

Dansbanan revs i samband med ombyggnaden av fotbollsplanen i början av 1950-talet och hade varit en omtyckt festplats och dansbana i Måttsund under minst tjugo år.

Den nya styrelsen för uppbyggandet av medborgarhuset var då under denna tid tillsatt. När byggandet var färdigt och klar blir Medborgarhuset den nya platsen för nöjes- och föreningsliv i Måttsund.

Medborgarhuset idag

Det är många i byn som har varit engagerade i medborgarhusföreningen genom åren där verksamheten har förenklats i takt med ”moderniseringen”. De allra första åren var lokalen veduppvärmd med allt jobb som det innebar för att senare värmas upp av olja och slutligen med elvärme.

Medborgarhuset har under åren drivits som en ideell förening med invalda personer i en styrelse. Huset byggdes för att främja och stödja byns förenings- och nöjesliv men också för alla boende i Måttsund som till en låg kostnad skulle kunna hyra huset för familjefester och högtidsdagar.

Medborgarhuset erbjuder lokal för större evenemang i den stora salen och möjlighet till föreningsmöten, familjeträffar och liknande i den lilla. Båda lokalerna är i nära anslutning till ett komplett kök med spisar, kylskåp, kaffekokare, mikrovågsugn, värmeplatta och en snabb diskmaskin samt mat- och kaffeservis med bestick för 100 personer.

Den stora salen är ca 120 kvm med en scen som erbjuder dans och underhållning, lokalen är också lämplig för informationer och större samlingar. Den lilla salen är ca 30 kvm som ofta används som möteslokal för Måttsunds föreningar och annan privat tillställning. Både den stora och lilla salen kan möbleras efter eget önskemål och behov. Det finns bord och stolar för ca 100 personer.

Ansgar Wågberg har varit ordförande i föreningen sedan i början av 2000-talet.

För något år sedan beslutade föreningen att alla boende i Måttsund ska ges möjlighet att bli medlem till en låg kostnad.

Prislappen för medlemskap är 25 kronor och en engångskostnad som är densamma som gällde 1950 då huset byggdes. I samband med erbjudandet ökade antalet medlemmar men Ansgar och styrelsen ser gärna en utveckling där alla i Måttsund är medlemmar.

Den i huvudsak dyraste driftkostnaden för Medborgarhuset är idag eluppvärmningen av huset som kostar ca 25- 30 000 kr per år, samt försäkringen. Jämförelsevis är inte uppvärmningen en hög kostnad med tanke på att det är en stor lokal som ska värmas upp.

Uppvärmningen av Medborgarhuset var under våren 2008 föremål för studie för eventuell anslutning till skolans pelletsuppvärmning. Tanken var då att förlänga kulverten från förskolan till att även värma upp Medborgarhuset. Det hade varit ett enkelt och bra alternativ men kostnaden för den investeringen blev allt för kostsam.

Styrelsen sökte därför andra uppvärmningsalternativ och beslutade sig för installation av två jordvärmepumpar som beräknas vara driftsatta våren 2009. Tekniken innebär att det grävs ner två gasfyllda kopparslingor som vardera är 60 meter. Slingorna ansluts till en kompressorenhet och vidare till en fläktkonvektor som levererar värme i lokalen. En teknik som är ett utmärkt bra komplement till fastigheter med direktverkande el.

Styrelsen ser gärna att lokalen hyrs ut i betydligt större omfattning, uthyrningen idag är mycket varierande. Ett önskemål är att få hyresgäster som hyr lokalen mer regelbundet såsom studiecirklar, dans, yoga och liknande verksamhet.

Städningen utförs ideellt av ett gäng städare som turas om efter ett rullande 14-dagarsschema och svarar för städning och allmän kontroll av lokalen, belysning, behov av inköp mm.

Under vår- och höst, då extra insatser måste göras, hjälps alla som har möjlighet åt med sysslorna. På våren träffas man för krattning och städning utomhus en lämplig kväll. Jobb består också av fönsterputsning upp/nedtagning av sommar- resp. vintergardiner samt inför julen uppsättning av julstjärnor i fönstren.

Ingrid Vikström och Erika Edin tvättar och putsar fönster

Tre aktiva män som hjälps åt att sätta in innerfönster som ju är ett måste inför den kallare årstiden, Konrad Öström, Ansgar Wågberg och Rune Wikström

Under vinterhalvåret har styrelsen beslutat om att planera in "fixardagar" för frivilliga som har möjlighet och intresse att samlas för att fixa de små sakerna som måste göras. En målsättning är att fixardagarna ska bli en träff som förutom förpliktelser också blir en trivsamt träffpunkt med gott fika. Snöröjningen har under alla år utförts av Konrad Öström som med sin traktor har skottat undan snömassorna på gårdsplanen.

Måttsundsdagen 2008

Måttsundsdagen kunde återigen genomföras i strålande sol och med bästa tänkbara väder. Det kan inte förnekas att arrangörerna kände en mycket stark oro dagarna innan, då regnet formligen öste ner och aldrig verkade upphöra. Väderprognoser för lördagen kunde dock ge en viss förhoppning om ett bättre väder.

Det var en stor lättnad då det konstaterades att det blev ett strålande fint väder på lördagen. Arrangörerna och alla besökare på måste ha haft ett mycket gott förhållande till vädrets makter då det förutom strålande sol var riktigt varmt och skönt utomhus.

Måttsundsdagen är beroende av ett bra väder, skolområdet och närhet till skolans matsal är en utmärkt bra plats. Ett betydligt sämre alternativ hade varit om evenemanget hade tvingats flytta till Medborgarhuset som mest

med tanke på paltserveringen hade varit ett mycket jobbigt alternativ. Det ihållande regnandet dagarna innan medförde att en planering för regn även var nödvändig att göra. Alternativet hade då varit att sätta upp ett 150 kvadratmeter stort tält på skolans område som efter dagens slut skulle flyttas till Medborgarhuset som ju anordnade surströmming med dans och pub på kvällen.

Birgitta Ahlman som är general för Måttsundsdagen, hade samlat ett gäng medarbetare för planering inför Måttsundsdagen.

En noggrann och en god planering är en förutsättning för ett lyckat evenemang.

Den första planeringsträffen i medborgarhuset i slutet av maj månad.

Det åtgår en hel del resurser för att kunna genomföra alla aktiviteter under Måttsundsdagen, allt från planering, förberedelser och bemanning på de olika stånden. Alla som vill hjälpa till är välkomna att anmäla sitt intresse. Det är också av intresse att få tips och idéer på förnyelse och nya inslag, alla tips och förslag som lämnas tas tacksam emot. Måttsundsdagen är en viktig dag i byn där boende ges tillfälle att samlas och träffas under trivsamma och festliga former.

Nytt innehåll i årets planering var loppmarknaden där överblivna prylar i hemmen hade skänkts och såldes där vinsten tillfördes Intresseföreningen och på så sätt gynnar byns utveckling.

På bilden ser vi Birgit och Anita sortera prylarna för försäljning

Förutom loppmarknaden såldes det i vanlig ordning palt, hamburgare och våfflor. Det rika prisbordet lockade också många lottköpare som ville testa spellyckan. Fiskdammen och att få rida på Zitas hästrygg, ledd av Lisa Wahlberg, var ett uppskattat inslag för barnen.

Foto- och bildtävlingen var välbesökt och många ville gissa på bilder från byn. Årets tema var "Vägar och vägsäl". Det blev inte mindre än fem vinnare som gissade rätt på alla frågor: Agneta Myrevik, Lena o Stefan Åström, Mattias Ahlman, Emma Ebenfeldt och Evy Granlund. Skyttetävlingen vanns av Stefan Eriksson för andra året i rad och han fick behålla vandringspriset och den fina pokalen ytterligare ett år.

Underhållningen på Måttsundsdagen bestod till största del av byns egna förmågor vilket har visat sig vara ett enkelt och trivsamt inslag för dagen. Allsången leddes av Angelika Alman som dagen till ära fick hjälp av Mikael och Lotta Sjöberg från Piteå som tillsammans skapade en trivsam stämning och underhållning. Ett glädjande besked var att Mikael och Lotta lovade återkomma till Måttsundsdagen nästa år. Nisse Nordlund svarade för underhållningen mellan de olika inslagen. Med sitt dragspel framförde han blandade låtar, alltifrån visor till gamla dans- och spelmanslåtar.

Dagens höjdpunkt var de fem småstjärnorna som var mycket proffsiga i sina uppträdanden och lockade till många och långa applåder.

Alla som deltog fick pris för sina insatser. Priset bestod av diplom och en biobiljett.

På bilden förrättar Angelica Alman prisutdelningen

Surströmming, Dans och Pub

Måttsundsdagen avslutades med festligheter i Medborgarhuset där Intresseföreningen och Festkommittén hade anordnat surströmmingsfest som avslutades med dans och pub. Det var en efterlängtat och lyckad tillställning som lockade 92 betalande gäster.

På gårdsplanen sattes det upp tre stora tält som hade satts samman där festdeltagarna kunde avnjuta den aromrika delikatessen. Det var ett lyckat arrangemang och en perfekt avslutning på en lyckad Måttsunds dag.

Gårdsplanen vid Medborgarhuset hade pyntats med tolv brinnande facklor (stubbar) som var placerade utanför tälten.

Den behagligt varma kvällen, tillsammans med facklorna och mörkret bidrog till en känsla som kunde jämföras med en festlig kväll vid Medelhavet.

Efter avslutad festmiddag så sjöngs det allsång där stämningen var mycket hög

I Medborgarhuset kunde man antingen ta sig en svängom på dansgolvet eller besöka baren

Intresseföreningen och arrangörer för dagen ser gärna en utveckling där Måttsunds dagen också blir en hemvändardag för alla som har flyttat från byn genom åren. Det är många ungdomar som har växt upp i Måttsund och flyttat hemifrån och från byn för att studera eller för jobb på annan ort. Det

är en trevlig utveckling om dagen blir en hemvändardag där många utflyttade ges möjlighet att träffa vänner och bekanta i byn.

Måttsundsdagen visar att dagen är viktig för byns utveckling, kvällen visar också att det finns ett stort intresse att avsluta dagen med festligheter. En surströmmingsfest under hösten har tidigare varit en tradition i Måttsund men har varit vilande de senaste åren. Kvällen visar att det finns ett stort intresse att återuppta traditionen och att kvällens fest var efterlängtd av många.

Arrangörerna för dagen framför på detta sätt ett STORT Tack till Alla som besökte Måttsundsdagen, Festkommittén och alla sponsorer som berikade det välfyllda prisbordet i lotteriet.

Måttsundsdagen gav en bra vinst i Intresseföreningens kassa som tillfaller och bidrar till Måttsunds framtida utveckling.

Måttsundsberget eller Vårdkasberget

Jag hittade ett gammalt tidningsurklipp i en låda. Tyvärr hade jag inte daterat det, men artikeln bör ha varit införd någon gång på 1960-talet, eftersom den gamla skolan och brandtornet nämns. Den handlar om Vårdkasberget i Måttsund.

Vårdkasberg finns på många platser i Sverige. Ett sådant, som är mera känt, finns i Härnösands kommun och det har fått behålla sitt namn. I och med slalomsbackens tillkomst på 1950-talet försvann Vårdkasberget som namn och kallas nu allmänt Måttsundsberget. Min uppmaning till alla måttsundsbor är: Låt oss hålla fast vid det gamla namnet Vårdkasberget!

Vårdkasar byggdes för att man skulle kunna varna människor i närbelägna byar att fienden var i antågande. Kanske brann Måttsunds vårdkase sista gången 1809 då ryska soldater under finsk-ryska kriget passerade på sin väg mot Umeå.

Artikeln på nästa sida är skriven av dåvarande rektorn i Luleå Yngve Åström och var införd i NK.

Ingrid

Måttsundsberget fel namn på Måttsunds högsta berg

Vårdkasberget kallas numera allmänt för Måttsundsberget. Det är sorgligt, felaktigt. På kartbladet 36 Boden finns byn Måttsund, som är en mycket gammal by. Nordost om byn står det Måttsundsberget på kartbladet. Det är en konstruktion. Ingen i byn vill kännas vid namnet Måttsundsberget.

Mitt emot folkskolan i Måttsund ligger ett berg som kallas Byberget men den högsta punkten, där Skidfrämjandet nu har sin skidbacke, har sedan gammalt hetat på lulemål "Wählkäsberget" alltså Vårdkasberget.

Namnet beror på att där har funnits en vårdkase. Den fanns till ännu för ungefär 100 år sedan. Den var timrad, konisk och gjord så att man kunde gå in i den och tända om det behövdes och den var byggd av töre, eller som man säger på lulemål, gadd. Under den långa fredsperiod som vi haft behövdes inte vårdkasan längre och den fick förfalla. Folk som behövde lite torrved började plocka från den. Resterna av den kunde man se t.o.m. i mitten av 40-talet. Numera har ett brandtorn uppförts på platsen.

Två och en halv kilometer nordost om Vårdkasberget finns en backe intill Stora Antnästräsket. Den har en gång hetat Kasbergsbacken. Kasberget var nämligen så dominerande i bygden att Kasbergsbacken fått sitt namn därav. Backen låg ju inte bara bildligt talat i skuggan av Vårdkasberget. Namnet Kasbergsbacken har på senare tid förvanskats till Kaspersbacken, en fullkomlig orimlighet.

Just vid Kasbergsbacken går mellan Stora Antnästräsket och Kvarnträsket en bäck som heter Kasbäcken, som tydligen också syftar tillbaka på Vårdkasberget.

Jag tycker det ligger historia och tradition i namnet och det är synd att det skall förfuskas till Måttsundsberget.

Kaspers bar byggs om

Alla som bor i Måttsund har undrat vad det är som pågår i den tidigare Kaspersbaren nära E4. Byggnaden har stått stängt en längre tid men har nu renoverats. Den gamla inredningen har rensats bort, det har satts in nya och fler fönster och huset har fått en ny träfasad. Trafikmässigt har platsen ett mycket bra läge då den ligger nära E4 och har en stort väl planerat markområde.

Äntligen fick vi som bor i Måttsund svar på våra frågor då vi i NSD, Norrländska Socialdemokraten, den 3/10 kunde läsa att Kaspers blir ett åkerigarage. Företaget **Väg och bro** i östra Norrbotten AB med säte i Juoksengi har sökt bygglov för att använda byggnaden i åkeriverksamheten.

Det är också planerat att ett 1500 kvadratmeter stort garage ska byggas i anslutning till byggnaden.

Ett stort Tack till NSD:s reporter som stillade alla måttsundares undran och nyfikenhet.

Brobygge

Det har under flera år varit angeläget att bygga en ny bro och övergång över det dike som ansluter till elljusspåret vid Skogsbrynet. Diket som är ca en meter djupt grävdes på 70-talet för att leda undan vatten som kommer från berget och på så sätt dränera marken och byggnadsområdet nedanför.

Den gamla bron som byggdes har med åren blivit sliten och var en olycksrisk genom att de brädor och plank som den byggdes av har ruttnat och rasat samman. Det har varit en teknisk utmaning och en stor risk för halkolyckor för alla som skulle ta sig över diket. Bron används flitigt under hela året, vintertid av skidåkare för anslutning till elljusspåret och under

övrig tid av alla naturälskare och motionärer. Den har också används av barnen i Förskolan och Måttsundsskolan.

Bron byggdes på två kraftiga elledningsstolpar med kraftigt tryckimpregnerat trallvirke. De hade det långa vattenpasset med sig och tillsåg att lodningen blev rätt.

Intresseföreningen med Pekka Lipponen, sammanhållande för arbetskommitèn, samlade ihop ett gäng arbetsvilliga grabbar i mitten av juni månad.

Bilden, tagen av Magnus Djärv som också deltog i byggandet, visar ett gäng byggnadsglada grabbar

Barnen på Förskolan testar den nya bron på sin utflykt som leds av fröknarna Teresia Piekkola och Anna-Lena Bergmark

Cannabisplantor upptäckta vid Bäckmellanbodarna

Det är inte en kul utveckling då vi i dagspressen har kunnat läsa om att cannabisplantor har upptäckts i Luleå Kommuns blomsterrabatter under sommaren. Självfallet har det medfört extra uppmärksamhet i samhället som även omfattar oss boende i Måttsund.

Även Måttsund blev drabbad under sommaren då Cannabisplantor hittades vid bäcken i Bäckmellanbodarna. Upptäckten gjordes av måttsundare som var ute på sin joggingrunda. De blev uppmärksammade på ovanliga växter med flikiga blad som var planterade och nedgrävda i hinkar intill den bäck som rinner.

Plantorna var frodiga och väl underhållna där det tydligt visade att de vattnades och vårdades på bästa sätt

Bilden på plantan är hämtad från Internet där det ges information om odling och skötsel

Upptäckten av plantorna anmäldes till polisen som vid besök kunde konstatera att det var en cannabisodling och att de därför togs omhand.

Det framgår inte på något sätt om vem eller vilka som placerat plantorna där de hittades.

Vid en snabb studie på Internet så framgår det att det finns krafter i samhället som vill legalisera cannabisodlingar. De väcker debatt och uppmärksamhet genom att plantera ut cannabisplantor på olika platser i Sverige, Luleå Kommuns blomsterrabatter och Bäckmellanbodarna kan ha varit sådana utvalda platser.

Det är i Sverige fullt lagligt att plantera cannabisfrön utan tetrahydrocannabinol (THC) som finns att köpa i de flesta butiker, ICA, Coop eller andra närbutiker som Hampa fågelfrön eller som industrihampa via specialbutiker.

Cannabis är en ungdomsdrog, som leder ungdomar vidare in i missbruk. Polisens målsättning är att Stoppa odlingarna och uppmanar att upptäckter som tyder på cannabisodling ska rapporteras, Polisen satsar stora resurser på att handeln med cannabis ska stoppas.

Börtnäshedens Fiskehamnsförening

Det blev bekymmer för båtägarna i Börtnäsheden då båthamnen förlorades för tre år sedan. Den tidigare båthamnen ingick i köpet då Nederluleå Församlingshem (ungdomshemmet) såldes. Det blev ett besvärligt läge för båtägarna vilket har lett till att en samfällighetsförening med gemensamanläggning är på väg att bildas. Målsättningen är att föreningen ska bygga en egen båthamn med plats för femton båtar.

Den samfällighetsförening som håller på att bildas består av 11 delägare, som redan nu har köpt mark för hamnbygget. Det är ingen enkel process att bygga en båthamn, det är många beslut som måste tas av flera instanser. "Föreningen" har i ett första skede fått ett godkännande och förhandsbesked från Luleå Kommun vilket även omfattar att strandskyddet upphävs för strandremsan.

Ansökan skickades därefter till Länsstyrelsen och Miljödomstolen som utannonserade ärendet för yttrande samt en kallelse till ett möte för de närmast berörda. Mötet ägde rum i Medborgarhuset den 23 september.

Beslut väntas den 5 december vilket föreningen i Börtnäsheden hoppas ska bli positivt så att en ansökan om byggnadslov kan lämnas in till Byggnadsnämnden och att bygget äntligen kommer i gång.

Börtnäsheden blir förmodligen ett betydligt mer attraktivt område med egen båthamn i framtiden.

Rådman Nils-Gunnar Elisson (mitten) omgiven av sina två medarbetare.

Thure Eriksson, Nisse

Grannlåt & Pynt på Långbackavägen

Ingen i Måttsund som har färdas efter Långbackavägen har kunnat undgå att skåda den prakt som skapas på *Niitsgården* hos familjen Bäckström.

Där växer fram arrangemang under både under sommar- och vintertid, ofta med hjälp av bruksföremål såsom mjölkpallar, kälkar, skottkärror, cyklar mm.

Det är intressant för många i byn att skåda och följa den konstnärliga utvecklingen.

Bosse och Majvor Bäckström bor idag på gården och de har ett gemensamt intresse att skapa och inreda där Majvor nog är den mest drivande i familjen. Sommartid är det blomsterarrangemang i alla dess former som utöver växternas naturliga skönhet sammansätts och pryds med figurer av alla de slag.

Det finns inga gränser för alla uppslag och idéer som föds.

Det måste också vara god jordmån med mycket sol där växter och blommor kan växa med sådan prakt.

Allt som planteras trivs bra i sitt skyddade och soliga läge.

Vintertid pyntas gården med ljusslingor och blinkande belysningsarrangemang på husväggar och tak. Det tänds också belysningar runt buskar och träd i en smakfull blandning med och tomtar och troll. Utsmyckningen påbörjas under den mörka tiden på året och har sitt maximum under advent, jul- och nyårshelgen.

Niitsgården har varit i familjen Bomans ägo sedan 1954 då Astrid och Bertil (Majvors mor och far) köpte gården. Majvor var en av nio syskon

som har växt upp på gården och är den ende i barnaskaran som är född i huset.

Majvor och Bo Bäckström köpte gården 1990. Det blev starten på en renovering som har gjorts på både bostadshus och trädgård. Trädgården bestod då av bara sten med undantag av två blomsterrabatter. Det fanns sten var de än satte ner en spade på tomten. Med åren, och massor med arbetstimmar, så har Bosse och Majvor rensat undan stenarna och bit för bit skapat plats för trädgård och blomsterarrangemang. Stenarna som flyttades undan blev ett stadigt underlag för den altan som byggdes på tomten.

Majvor köper i de flesta fall de blomplantor som sätts i rabatterna. Uppdrivning av plantor tar alldeles för mycket tid och kräver dessutom en hel del utrymme under den tid de ska växa upp. I trädgården finns också många perenna växter som kommer upp år efter år.

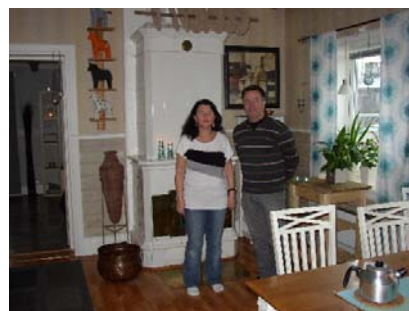
Majvor har också ett stort intresse för inredning i bostadshuset som också har varit föremål för ombyggnad både in- och utvändigt.

Familjen Bäckström har lyckats skapa en trivsamt inredning i sitt hus med god balans mellan gammalt och nytt.

Golvsocklarna i hela huset är specialtillverkade enligt ”gammal hög modell” som ger ett gediget och trivsamt intryck. Majvor och Bo Bäckström har därmed fått ett trivsamt boende för sig själva och sina tre katter.

Visst tycker de båda att det är en hel del jobb att sköta om sin trädgård men ser en tjusning i att de inte behöver resa bort. Allt blir en vana och det är ganska kul att se att det mesta som har planterats ser ut att trivas, och det gör de själva också.

Majvor och Bo Bäckström framför den varma kakelugnen

På tomten finns också en inredd byggnad där Bosse numer har sitt kontor i familieföretaget **Bäckströms och Bomans Handelsbolag** som säljer fönster vilket ingen i byn har kunnat undgå att se.

Ungdoms- och sommararbete i Måttsund

Sommaren 2008 blev ett rekordår vad gäller antalet ungdomar som gavs möjlighet att få sommarjobb och ungdomsarbete i Luleå Kommun. Totalt var det 1960 ungdomar och det har aldrig någon gång tidigare varit så många ungdomar i arbete.

Petter Brandlöv från Sunderbyn, som läser på Universitetet för att bli lärare, var arbetsledare i Måttsund och det var tredje året som han jobbade med ungdomar. Tidigare under sommaren hade han varit i Sundom och i Råneå. Hans bedömning var att ungdomarna i Måttsund var mycket arbetsvilliga och flitiga.

Alla ungdomar som önskar få arbeta och tjäna en slant får ett sommarjobb under tre veckor i kommunen. Ersättningen är 42 kr per timme och för en gymnasieelev 52 kr.

Det är dock ett krav att alla som sommarjobbar måste ha avslutat nian. Sommarjobbarna i Måttsund var samtliga från byn och var i åldrarna 16- 19 år.

De projekt man arbetade med var krattning av gräsytor, städning och rensning av rabatter. Det gjordes på Förskolan, Måttsundsskolan, badplatsen, grillplatsen på Kläppvägen och lekplatsen på Skogsbrynet.

Bilden visar arbetsledaren Emil Gåhlin och ett gäng arbetsvilliga och flitiga ungdomar i Måttsund

Den sista arbetsdagen i Måttsund fick Petter, som blev pappa kvällen innan, ersättas av Emil Gåhlin som fick göra en snabbtryckning. Även Emil läser på universitet, men studerar för att bli jurist. Emil berättade att

arbetsledarna jobbar med ungdomar i tre tre-veckorsperioder under en sommar och att de får en veckas utbildning innan.

Det är ett bra jobb tycker Emil då man får jobba utomhus sommartid, men visst är det trevligare och betydligt enklare att jobba då det är soligt och fint väder ute. Men som alla säger, ”det finns inget dåligt väder, bara dåliga kläder”. Det gäller med andra ord att klä sig efter det väder som råder för dagen.

Bilden visar Sandra och Emma Öhman som krattar och rensar potatislandet på Måttsundsskolan

Den slutliga kontrollen och avsyningen görs i samlad trupp och av hela gänget under ledning av Emil

Företag i byn

Genom åren har Måttsundar´n haft några teman som återkommit år efter år. Ett sådant har varit att presentera Konstnärer och Konsthantverkare som bor i vår by. Nu är det ett tag sedan detta gjordes varför vi uppmanar dem som arbetar inom denna genre att höra av sig till någon i redaktionen. Ett annat tema är Företag i Måttsund. Denna gång har vi besökt två företagare, Sundbergs Elektriska och Tekniska Tak.

Sundbergs El AB

Kjell är född i Måttsund 1945. 1960 sökte han yrkesutbildning och blev antagen både till mekanisk och elteknisk linje. Efter en del funderande valde Kjell utbildning till elektriker vid Yrkeskolan i Gammelstad. Utbildningen var, och är fortfarande, 3-årig. Efter examen fick han arbete vid Norrbottens Järnverk. Efter tio år där bytte han arbetsgivare och anställdes vid Siemens.

Under denna tid blev Kjell erbjuden att överta Bengt G. Johanssons Elektriska i Bergnåset. För detta krävdes två saker, sju års praktik som elektriker samt elektrisk behörighet. Praktiken hade han med råge avklarat och behörigheten, som vanligen kräver ett års heltidsstudier, skaffade han sig genom två års studier på kvällstid. Senare har han genomgått ingenjörsutbildning, även det på kvällstid.

1974 övertog Kjell bergnåsföretaget som efter namnbyte blev Kjell Sundbergs El AB. Det första året arbetade han ensam, men snart visade det sig att det fanns arbete för ytterligare en person. Snart kunde Kjell konstatera att sonen Fredrik visade intresse för det pappa arbetade med. När han var ledig från skolan följde han gärna med och var behjälplig. Efter att Fredrik slutat högstadiet 1988 gick han den el-tekniska linjen vid Bergnåsskolan. När den utbildningen och även militärtjänsten var avklarad 1992, blev han anställd vid firman.

År 2001 införlivades Antnås Elektriska och därefter har företaget som regel haft arbete för två anställda förutom Kjell och Fredrik. Arbetet består av nyinstallationer, service och reparationer dels hos privatpersoner men mest vid olika företag.

Kjell, som nu börjar närma sig pensionsåldern, tycker att det är tid att trappa ner arbetet. Det kan han göra tack vare att Fredrik är villig att överta firman. Under ett år har han skaffat el-behörighet som bland annat har inneburit studier och flera resor till och uppehåll i Kiruna.

Nu är detta avklarat och den 1 juli detta år blev Fredrik ägare till Sundbergs El.

Kjell är mycket nöjd med denna förändring. "Det känns jätteroligt", säger han. "Tekniken har förändrats och håller på att växa ifrån en, det börjar vara svårt att hänga med. Det är skönt att bara vara anställd och så kan man vara ledig någon dag ibland."

Tekniska Tak

Rolf Johansson är ägare och driver företaget Tekniska Tak. Han flyttade med sin familj till Måttsund 1986 då han köpte fastigheten på Kläppvägen.

Rolf hade länge studerat verkstadslokalen i Sätet som ett tänkbart och bra alternativ för sitt företag.

Både byggnaden och den stora tomten skulle passa perfekt för verksamheten som ofta har krav på gott utrymme för maskiner och lagerhållning. Tekniska Tak köpte verkstadslokalen 1996 av Asfaltbeläggningar och blev på så sätt etablerat i Måttsund. Lokalen var då inte i bästa skick, sönderslagna fönster, smutsigt, oljigt och skitigt. Det är många arbetstimmar som har åtgått till renovering, jobb som mestadels har gjorts under vintertid då det normalt är lågsäsong och mindre med jobb. Rolf är idag mycket stolt och nöjd med lokalen och trivs utmärkt i Måttsund.

Företaget Tekniska Tak grundades 1968 på Bergnäset av Gunnar Johansson (Rolfs far), Lennart Karlsson och Bertil Stenberg. De utförde då förutom takläggningsarbeten även övriga plåtarbeten. Företaget ombildades 1996 då "takdelen" av firman flyttade till Måttsund och övertogs av Rolf. Tekniska Tak har varit verksamma i 40 år och firar 40-års jubileum 2008.

Tekniska Tak utför takläggningar, isolerings- och plåtarbeten och har idag 18 anställda. De har ett stort arbetsområde som i huvudsak omfattar hela Norrland. Sommaren 2008 blev starten för en tuff utmaning då de åtog sig att utföra takläggning av ett anrikningsverk för koppar och zink i Aitik, ett projekt som benämns **Aitik 36**.

Jobbet kommer att pågå under en längre tid och består av att en 23 000 kvadratmeter stor yta ska förses med bärdäck, isolering och pappläggning. Det finns även planer på att jobbet kommer att utökas. Jobbet utförs av två arbetslag, åtta respektive tio man, som växlar och jobbar veckovis i Aitik.

Jobben medför som regel mycket bilåkande då arbetsområdet är så stort. När grannen ringer och önskar få hjälp med att lägga ny pappläggning på sitt tak så är det ett jobb som gillas.

Bilden visar ett taklägningsarbete som görs på Skogsbrynet en solig sommardag och utförs av Markus Johansson (Rolfs son) och Sebastian Nilsson.

Rolf Johansson ägnar gärna sin fritid åt sin familj, sina två hundar, snickerier och allt som har med motorfordon att göra, skoter, motorcykel mm.

Nya i byn

Vi är familjen Frohm/Landström som består av Nina 30, Anders 33 och lilla Tuva som föddes i slutet av april 2008.

Vi kommer närmast från Alvik där vi hyrt ett hus en tid och innan dess bodde vi ett år i Kallax. Ursprungligen är Nina född och uppväxt i Kristineberg i Västerbotten och Anders i Hedesunda i Gästrikland.

Vi jobbar båda inom skogen, Nina på Skogsstyrelsen i Luleå och Anders på Luleå Stifts Egendomsförvaltning. På fritiden blir det mycket uteaktiviteter såsom jakt och fiske samt vår lilla skogs-fastighet i Slagnäs.

Vi bor nu på Gultmalvägen 17 och trivs såväl i byn som med vårt hus. I och med att vi är uppvuxna på mindre orter känns Måttsund rätt för oss med ett lagom avstånd till stan, nära till naturen och med eget dagis och skola.

Vädret – Fördel Måttsund!

Är det bättre väder i Måttsund än i centrala Luleå?

För en tid sedan fick jag en fråga från redaktören för Måttsundar`n om det kunde vara så att det var bättre väder i Måttsund än i Luleå? Jag hade också uppmärksammat att det inte var ovanligt att solen sken i Måttsund samtidigt som Luleå Centrum låg i dimma.

Jag lovade att sätta mig ned och titta på om man genom att studera de lokala fenomenen kan hitta något ”bevis” för att detta är fallet.

Självklart är följande resonemang endast just ett resonemang hur det hela kan hänga ihop. Bevis huruvida det stämmer eller inte kräver mätvärden under en längre period.

Karin och sonen Niklas Wilhelmsson sittande med sin fyrfota vän

Hur ser då förutsättningarna ut?

Måttsund ligger en bit in i Ersnäs fjärden vid foten av Måttsundsberget 190möh i vår nordöstra sektor. Väster om oss finner vi en höjd i Alvik på 107möh och i söder på andra sidan av fjärden finner vi Sörberget på 95möh. Dessa toppar kan tyckas inte vara mycket för världen men höjden på dessa måste jämföras med det faktum att Luleå centrum endast ligger ett fåtal meter över havet.

När det gäller det storskaliga vädret då det kommer ett regnområde över Norrlandskusten så påverkar inte kullarna nederbörden. Däremot påverkar kullarna vädret som bildas på låg nivå och vid relativt svaga vindar.

Dimma/dimmoln (fördel Måttsund)

Vid sydvästlig, västlig samt nordostlig vind då vinden passerar över de omkringliggande kullarna ”fastnar” en del av fukten på lovart sidan och ger oss alltså en fördel vad det gäller risk för dimbildning eller dimmoln.

Tittar vi på Luleå Centrum så finns här Bälunge berget i väster samt Sinksundsberget i norr på 172möh, förutsättningarna är ungefär desamma. Terrängen är betydligt plattare kring Luleå Centrum med fjärdar som når långt in mot de centrala delarna med fuktillförsel istället som följd, Gråsjälsfjärden, Granöfjärden, Sinksundet mm.

En vindriktning som är till nackdel både för Luleå Centrum och Måttsund är den sydöstra. Här finns endast Bottenvikens vatten som når långt in med endast ett fåtal öar mellan. Låt oss titta på de fall då vi får en bildning eller att det förs in dimma från havet. I Måttsund följer dimman de lägsta nivåerna vilket innebär att den rör sig in på andra sidan Öberget och in mot Ersnäs. Då dimman kommer in mot Måttsund så kommer den rinnande över Sörsundet, följer Måttsund byaväg en bit in (hur långt varierar). Detta innebär att vi lite högre upp i byn fortfarande kan stå i sol medan man längre ned står i dimman.

Hur ser det då ut för Luleå? Ja här har dimman fullt spelutrymme då, som jag berättat tidigare, fjärdarna når ända in till Luleå Centrum och ingenting som stoppar dimman. Närheten till vattnet samt det gynnsamma för dimman att lätt rinna in längs älvdalen gör att den gärna ligger kvar längre än i områdena en bit från älvdalen, tex. Måttsund. De dagar som vi har dimma och som solen sedan bränner bort har den en tendens att snabbare bränna bort dimman i Måttsund än i Luleå och ibland försvinner den inte alls i Luleå centrum.

Åska (Fördel Måttsund).

Åska som bildas och drivs av havet tappar sin intensitet då den kommer in över land. Därför överlever åskan endast en kort tid in över land om ens alls. Åska som bildas över land och som INTE hänger samman med någon front har en tendens att passera väster höjden i Alvik för att sedan ofta gå över Bergnäset och vidare in över stan. Varför det blir så är inte riktigt självklart. Den förklaring som jag och en kollega till mig kan komma på är att älvdalen spelar en roll även i detta fall och ”styr” åskmolnen till viss del längs älven.

Måttsunds meteorolog/ Karin Wilhelmsson

Måttsund-Kul

Historier eller berättelser från en bygd är en viktig del av kulturen. De lever med människan och glöms eller förloras med tiden. Om du som läsare har en berättelse eller historia att dela med dig av vill vi mer än gärna publicera den i vår tidning. Vi vill att den har ett ursprung i Måttsund.

Skriv ner historien, eller berätta den för någon av oss i redaktionen så hjälper vi gärna till med skrivandet. Historien kan lämnas med eller utan namn (anonymt), viktigt dock att den inte sårar någon.

Denna utgåva av tidningen innehåller två historier som Ingrid och Göran Vikström samt Olle Hermansson bjuder på.

Äktenskapsproblem

Bondgumman var förargad på gubben, så upprörd att hon hotade med att lämna honom. Hon förklarade att nu tänkte hon flytta hem till sina föräldrar som bodde i en grannby. Gumman packade ihop ett bylte med sina personliga ägodelar, gick ut ur stugan och slog igen dörren hårt efter sig. När hon hade gått skyndade sig gubben ut i lagården och släppte ut korna på lagårdsbacken.

Djuren blev lite villrådiga när de fick komma ut mitt i vintern och såg sig förvånade omkring. Men så fick de se sin kära matmor, som om sommaren brukade locka dem med sig genom skogen för att komma till härliga betesmarker. Kanske hade hon också nu friskt gräs att bjuda dem i stället för det torra höet de fick tugga i sig hela vintern. Med glädjeskutt rusade de iväg efter sin matmor.

När gumman fick se koflocken komma emot sig, kunde hon inget annat göra än vända hemåt med dem. Kanske blev hon också lite road över gubbens påhittighet och den ilska hon nyss känt rann så småningom av henne. Det blev aldrig några flera liknande "utflykter" för hennes del. Makarna strävade vidare på sitt lilla jordbruk. Visst hade de "sina duster" ibland, men de levde sida vid sida resten av livet ända tills döden skilde dem åt.

”Fö schent – fö schent”

Längre tillbaks i tiden brukade man i byn lagra den tröskade säden för att sedan på förvintern med hästfora ta den till Ale kvarn för att mala säden där. Det fanns en principfast bonde i byn som vid ett tillfälle skulle göra detta varvid följande samtal utspann sig mellan honom och bondmoran:

”Nä jö hä buri eot kornseckan sko nessjöla stä nevesen me pa kusbocken” (När jag har burit ut kornsäckarna ska matsäcken stå intill mig på kuskplatsen)

Men bondmoran hann inte göra matsäcken färdig när han burit ut säckarna. Han satte sig ändå bakom hästen och körde iväg.

Bondmoran rusade då ut efter ekipaget med matsäcken på utsträckt arm och ropade:

”nessjöla – nessjöla” (matsäcken – matsäcken), bonden svarade:

”fö schent – fö schent” (för sent – för sent)

Vägen gick i en vid båge genom byn och moran såg att det gick ett skidspår där hon kunde genskjuta ekipaget. Hon sprang därför efter skidspåret men hann inte riktigt fram men ropade:

”nessjöla – nessjöla” och svaret från bonden blev återigen:

”fö schent – fö schent”.

Bonden fick vara utan mat den dagen men sin princip hade han inte ruckat på.

Inflyttade i Måttsund 2008-01-01--2008-10-31

Under innevarande år har några fastigheter i Måttsund bytt ägare och dessutom har ett par nya hus byggts. Vi vill hälsa alla inflyttade välkomna och kommer också att överlämna en fågelholk till familjerna:

Johan och Åsa Kristoffersson
Roger Selegren och Emma Blomkvist
Tor Rutström och Camilla Sundberg
Magnus Stenlund
Erik och Marie-Louise Apelqvist
Bernt Elvelin
Rogher Karlsson
samt familjen Anders Landström och Nina
Frohm som presenterar sig på sidan 29.

Kläppvägen 24
Skogsbrynet 17
Rinnelvägen 41
Måttsundsronningen 5
Kallviken 1
Måttsundsvägen 541
Knuthägnanvägen 25
Gultmalvägen 17

Adventskafé 2008

Traditionsenligt inbjöd Måttsunds Intresseförening alla bybor till Medborgarhuset den 1:a Advent. Där serverades glögg med tillbehör och kaffe alternativt saft med lussebullar och pepparkakor. Tyvärr var det denna gång ovanligt rymligt vid borden. Kanske är det för mycket som lockar med julsmyckning och julmarknader just denna speciella dag.

Det är också tradition att klass 5 står för bak, inköp, servering och städning eftersom Intresseföreningen betalar dem och de behöver pengar till sin klassresa.

De svarade också för lotteri och fiskdamm.

Underhållningen denna dag sköttes av klassmammans Marica Hedestig och två av hennes barn Ted och Titti samt Albin Sundberg och Willian Fjellström. De tre pojkarna tillhör alla klass 5. De sjöng med liv och lust och kompedes av byns "allt-i-allo" Nisse Nordlund på dragspel. I de glada och välkända julvisorna fick vi alla stämma in.

Ingrid

ANSLAGSTAVLAN

Hej Måttsundare! Är det någon som är intresserad av att vara med i en gymnastikgrupp i Måttsund?

Jag, Bernhard Dragseth, avser att starta upp med gymnastik när det nya allaktivitetshuset blir klart.

Enligt den information jag har fått så blir huset klart någon gång i Maj 2009, starten blir troligtvis till hösten.

Gymnastiken riktar sig till både damer och herrar och blir under dagtid. Tempot blir relativt lugnt, typ rygggymnastik, med uppvärmning och stretching.

Enligt kommunen blir det en hyreskostnad för lokalen på 70 kronor / tim. Intresseanmälan: Helst E-post till adressen: gultmal4@hotmail.com De som saknar dator kan kontakta mig på telefon 34165, eller lämna en lapp i postlådan Gultmalvägen 4, med namn, adress och telefonnummer.

Nätverksträff i Måttsund

En Nätverksträff är planerad i Måttsunds Medborgarhus under första kvartalet 2009. "Sörbyarna Väst och Öst" som ingår i Lule Byaforum har gemensamma nätverksträffar två gånger per år, vår och höst. Det är andra gången som Måttsund står som värd för mötet.

Måttsund ingår i Sörbyar Öst tillsammans med, Gäddvik, Kallax, Antnäs, Ersnäs, Sörfjärden, Mörön och Fällträsk. I Sörbyar Väst ingår byarna, Ale, Alvik/Långnäs, Avan, Alviksträsk, Bredträskheden, Västmark/ Eriksberg, Bälinge, selet, Holsvattnet och Klöverträsk.

*God Jul
Och
Gott Nytt År*

Tomten på Långbackavägen.

Du som är intresserad av tidigare utgåvor av Måttsundar'n, de flesta finns.
De kostar 20 kr per styck. Tala med Nisse eller Ingrid.